

Mongolia:
Enhancing Resource
Management through
Institutional Transformation

Модуль 5

21-р зууны улсын салбарын төгөлдөршил

Доктор Андреа Мигоне

富嶽三十六景 神奈川沖
浪裏

ハナハチ

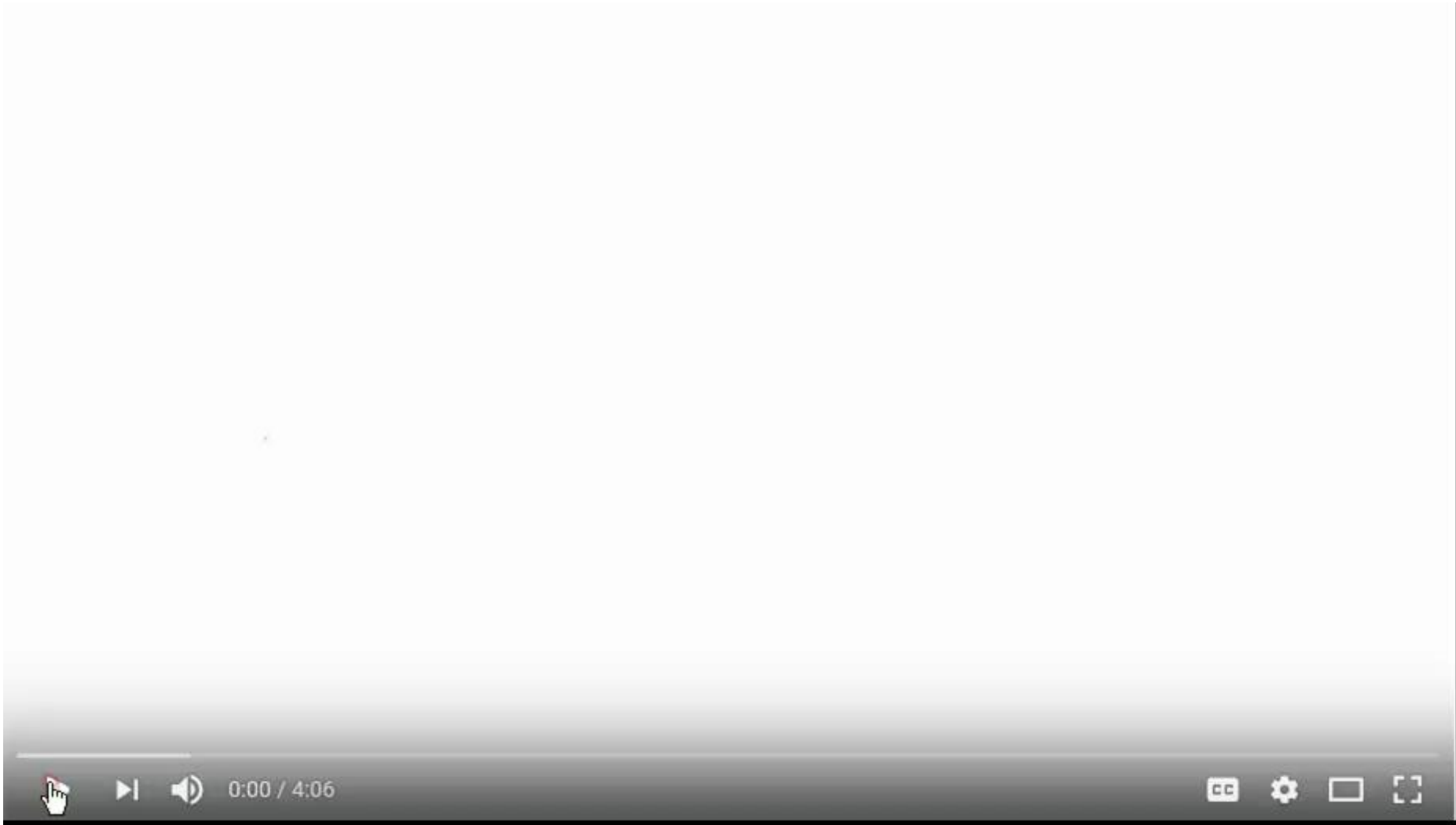
Инноваци бол тасралтгүй үргэлжлэх давалгаанууд юм

Олон хүн төгөлдөршлийг
өөрчлөлтийн томоохон давалгаа
байх болно гэж боддог ч энэ нь
үнэн хэрэгтээ тийм биш байдаг.

Өөрөөр хэлбэл төгөлдөршил
ихэнхдээ “томоохон давалгаа”
хэлбэрээр хийгддэггүй.

Харилцан бие биенийгээ
нөхцөлдүүдсэн цуврал ажиллагаа
нь төгөлдөршлийн сэтгэлгээг бий
болгож тэр нь улмаар
байгууллагын соёл болон хувирч
төгөлдөршилд (бүтээгдэхүүн, ажил
хэрэг, үйл явц зэрэг хэлбэрээр)
хүргэнэ.

Стефан Жонсон

Сайхан санаанууд хаанаас бий болдог вэ?

<https://www.youtube.com/watch?v=NugRZGDbPFU>

Инновацийг тодорхойлох

Төгөлдөршил гэдэгт **өөр өөр зүйлийг хийх, эсвэл нэг зүйлийг өөрөөр хийх, үгүй бол тэдгээрийн аль алиныг хослуулах** гэж ойлгодог.

Эдийн засгийн хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллагаас улсын салбарын төгөлдөршлийн дараах гол шинжүүдийг тодорхойлсон. Үүнд:

Шинэлэг байх: Төгөлдөршил нь шинэ тутам элементийг агуулсан байх .

Хэрэгжсэн байх: Зөвхөн онолын хувьд боломжтой төдийгүй заавал хэрэгжсэн байх

Үр нөлөөтэй байх: Бодитой үр дүн өгөхөд чиглэсэн байх.

Төгөлдөршил нь бодитой үйл явц

ТӨГӨЛДӨРШИЛ ХООСОН
ОРОН ЗАЙД
ЯВАГДДАГГҮЙ

Төгөлдөршил нь
байгууллагад шинэлэг
үйл явц ба мэдэгдэхүйц
үр дүнд хүргэж буй хувь
болон хэсэг хүний
санаачлагатай үйл
ажиллагаатай холбоотой
байдаг.

ТӨГӨЛДӨРШИЛ -
БҮЛГИЙН ҮЙЛ
АЖИЛЛАГАА

Төгөлдөршил нь
ихэнхдээ хувь хүний бие
даасан ажиллагаа
гэхээсээ илүүтэй гол нь
багаар ажилласны үр
дүн байдаг.

Төгөлдөршил ба оновчлол

Хоёр концепцийн аль алиныг байгууллагын зохион байгуулалтад ашигладаг боловч тэдгээр нь аль ч талаараа харьцуулшгүй өөр байдаг.

Оновчлол нь голдуу маш нарийн тодорхойлсон эцсийн зорилгод тулгуурлах бөгөөд нарийн нягт тодорхойлсон эрхэм зорилго ба практик үйл ажиллагааны дагуу явагддаг.

Инноваци/төгөлдөршил бол энгийн хялбар засвар зохицуулалтаас илүүтэй гүн гүнзгий өөрчлөлт шаардагдаж буй төгсгөлийг нь шууд төсөөлөх боломжгүй тийм үйл явцын хариу болж хэрэгждэг.

1. ***Шинээр зохион бүтээх:*** буюу шинэ бодлогын элементүүдийг бий болгох. Энэ нь ерөнхийдөө маш ховор : байнгын хувьсал эсвэл шинэ ба хуучин бодлогын хослуулах явдал хэвийн зүйл болж байдаг. (Kingdon 1995).
2. ***Нэвтрүүлэх (диффузи):*** Энэ бол шинэчлэл хийх тухайд хэн нэгний боловсруулсан бодлогыг зээлдэн авч түүний санааг өргөн хэрэгжүүлэх үйл явц юм. (Walker 1969).
3. ***Үнэлгээ:*** Энэ нь тухайн бодлогыг хэрэгжүүлснээр хэсэг, бүлэг хүмүүсийн амьдралд ямар өөрчлөлт гарч байгааг төсөөлж байсан болон эсвэл нэгэнт хүрсэн бодит үр дүнтэй харьцуулан дүгнэх үйл явц юм (Jordan and Huitema forthcoming). Энэ нь шинэ ба хуучин бодлогын жинхэнэ ялгаа, зорилтот бүлэг, бодлого хэрэгжүүлэгчид үзүүлсэн нөлөө, эцэст нь асуудал үүсгэж байгаа орчин нөхцлийг өөрчлөх , эсвэл бий болсон асуудлыг шийдэх боломжтой хэмжээнд хүртэл багасгах үүднээс асуудал шийдвэрлэх, хяналтандаа байлгахад тухайн бодлого хэрхэн нөлөөлж байгааг тодорхойлоход тус тус чиглэгдэнэ.

Төгөлдөршлийн төрлүүд

Үр дүнг дээшлүүлэх төгөлдөршил :
энэ нь байгаа бүтээгдэхүүн / үйл
явцыг хянаж засварлах, өөрчлөх
үйл явц бөгөөд их хэмжээний
эрсдэл хийхийг шаарддаггүй.

Шинийг эрэлхийлэх төгөлдөршил :
Асуудлын гол нь шинээр сэдэх.
Үүнд эрсдэл хийх хандлагад
тулгуурлан шинэлэг санаанууд
“тархах” боломжийг бүрдүүлэхүйц
бүтцийн уян хатан, олон янз
байдлийг бий болгох нь чухал.

**Инноваци гэж ямар нэг
зүйлийг өөрөөр хийх эсвэл
өөр зүйл хийхийг хэлнэ.**

Шинийг санаачлагч байхын
тулд цөмийн реактор зохион
бүтээх шаардлагагүй.
Заримдаа зөвхөн бодлогын
хүргэлтийг шинэчлэхэд сая
сая хүний амьдралыг
сайжруулах боломж гардаг.

Инноваци арга болох нь

Төгөлдөршил бол байгууллагын үйлдвэрлэн гаргадаг бүтээгдэхүүний багц гэхээсээ илүүтэй харин түүний **ажлаа хийж хэрэгжүүлж буй арга хэлбэр** юм.

Энэхүү аргад доорх хувьсагчууд чухал үүрэгтэй.
Үүнд:

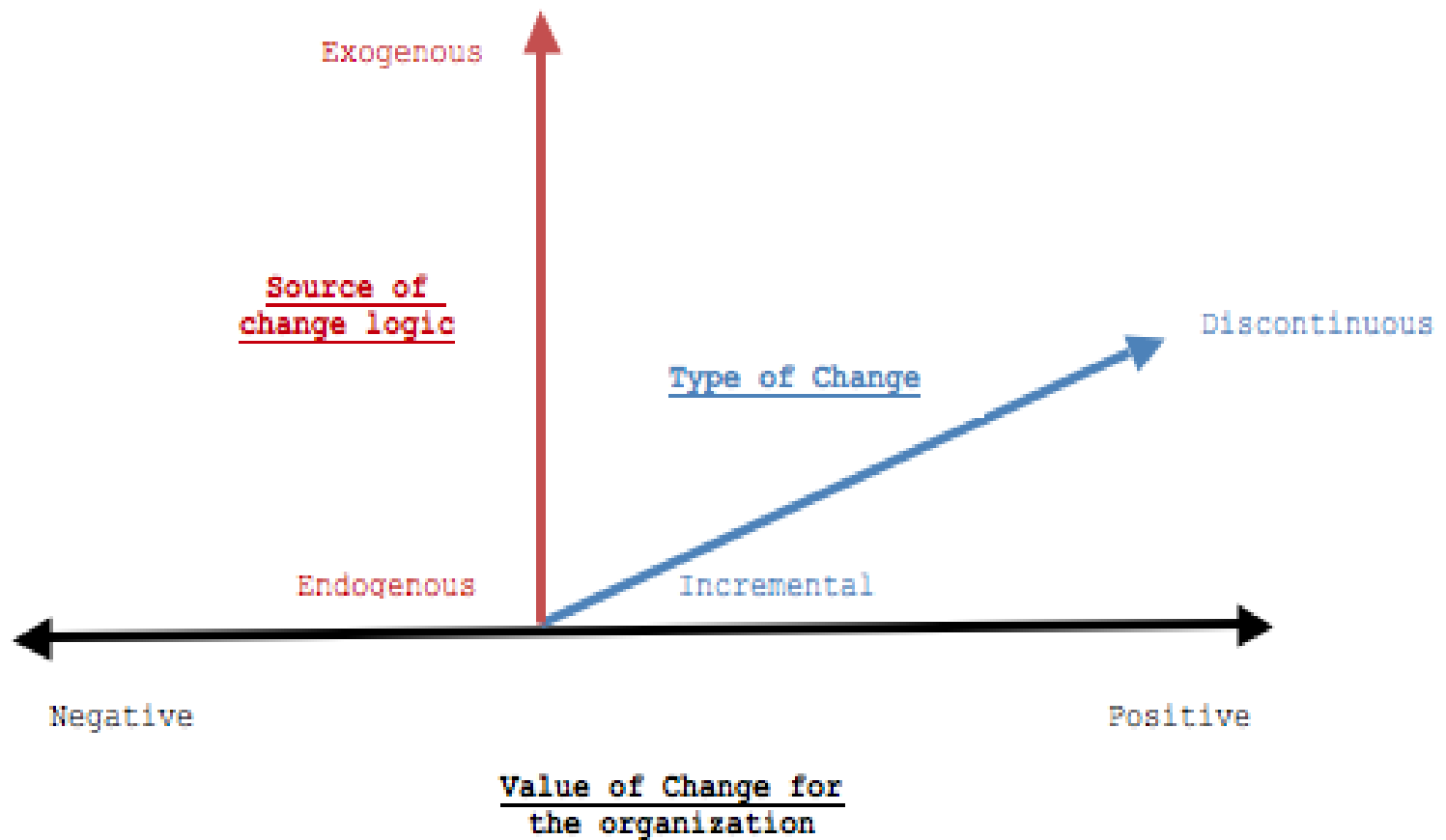
- Манлайллын төрөл;

- Байгууллага дотроосоо болон гаднаас суралцах чадавх;

- Оролцогчдын сэтгэлгээ, хандлага;

- Байгууллагын чадавх.

Өөрчлөлтийн төрлүүд

Төгөлдөршлийн хандлагууд

Байгууллагын орчин	Энэхүү загварын үндсэн хувьсагчууд нь төгөлдөршил явагдах нөхцөл боломжийг дээд зэргээр олгох байгуулалтын "зөв" зохион байгуулалт, “зөв” соёлыг бүрдүүлэх улсын салбарын чадавхийг бий болгох асуудал болно.
Инноваци бол халдвар юм	Инновацийг ашигтай вирустай адилтган үздэг ба байгууллагуудыг төрөлхийн өөрчлөлтөд тэсвэртэйд тооцдог.
Интрапренер	Хүнд сурталт тогтолцооны дотоодод эртнээс нааш оршин байгаа хэдий ч хангалттай хэмжээнд илэрч гараагүй шинэчлэгчдийн сүлжээнд тулгуурлана.
Дасан зохицох систем	Эдгээр загварууд нь төрийн албаны шийдвэр гаргах үйл явцад оролцогч талуудын тоог нэмэгдүүлэх шинэ үзэл баримтлалд тулгуурлана.

Инновацийн түгээмэл шинж чанарууд юу вэ?

Олон янзын хэсгээс бүрдсэн ганц хүн,
газраар тодорхойлогдох боломжгүй

Салбараас хамааралтай, байгаа
оносон

Инноваци, менежмент нь хоёр өөр
зүйл юм. Манлайлал нь инновацид
чухал нөлөөтэй.

Инновацийн процесс нь үүний
бүтээгдэхүүн болох инновациудтай
андуурагдах ёсгүй юм.

MERIT

Төгөлдөршлийг хэрэгжүүлэх

Төгөлдөршлийн учир холбогдол

Хенри Досс: Төгөлдөршлийг бий болгохын тулд хувь хүмүүсээс илүүтэй тогтолцоонд, соёлд анхаарлаа хандуулах нь чухал.

- 1. Төгөлдөршил бол соёлын бүтээгдэхүүн (хувь хүмүүсийнх биш).*
- 2. Соёл бол тогтолцооноос гарсан хүчин зүйл (хувь хүмүүс биш)*
- 3. Иймээс тогтолцоо нь инновацийг бий болгодог (хувь хүмүүс биш).*

Төгөлдөршлийн соёлын гол шинжүүд

Төгөлдөршлийн бий болгохыг оролдохдоо төгөлдөршлийн соёлын тухай мартах ёсгүй:

Итгэлцлийн түвшинг өндөр байлгах;

Олон янз байдлын түвшинг өндөр байлгах;

Эрсдэлийг хүлээн зөвшөөрөх, алдаа дутагдлыг ойлгох.

Баялгийн индекс хөтөлбөр

Ревень Квебек

Баялгийн индекс хөтөлбөр

2002-2007 онуудад \$ 4.8-ийн өртөгтэйгээр боловсруулсан энэ цогцолбор хөтөлбөр нь орлогоо бүрэн тайлагнадаггүй ажилчдыг тодорхойлж чаддагаараа дэлхий дахинд дахин давтагдашгүй

Баялгийн индексүүд нь мэдээллийн 300 гаруй төрийн агентлаг болон хувийн компаниас ирсэн мэдээллийн нэгтгэлд үндэслэнэ.

200 тэрбум гаруй мэдээллийн нэгжийг задлан шинжилдэг.

Хөтөлбөр нь орлогын тайланг амьдралын хэв маягтай нь харьцуулж үзэх зорилготой. Судалгаанд хэд хэдэн хүчин зүйлийг харгалзан үздэг.

Үүнд:

Орон сууц

Хүүхдийн тоо

Гэр бүлийн байдал

Автомашин

Эзэмшлийн барилга

Хөрөнгө

Төсвийн Орлого

2009-2010	\$30,7 М
2010-2011	\$32,8 М
2011-2012	\$31,1 М
2012-2013	\$28,0 М

Татварын шалгалтанд ногдох зардлыг бууруулах

	Хэрэгжүүлэхийн өмнө	Хэрэгжүүлсний дараа
Ажилласан цаг	200 цаг	21 цаг
Санхүүгийн өртөг	\$8,500.00	\$900.00